

ZA:

**BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
KANTON SARAJEVO
SKUPŠTINA KANTONA SARAJEVO
n/r Predsjedavajućeg Skupštine Kantona Sarajevo**

U skladu sa članom 106. i 213. Poslovnika o Skupštine Kantona Sarajevo, dostavljam:

ZASTUPNIČKA INICIJATIVA

Prema **Ministarstvu za odgoj i obrazovanje Kantona Sarajevo**;

Inicijativa za izmjenu Pravilnika o izricanju odgojno-disciplinskih mjera u osnovnim i srednjim školama ("Službene novine Kantona Sarajevo", broj 33/24), kako slijedi:

I

Član 9 stav (3) koji glasi:

U slučaju da nakon najmanje tri mjeseca provođenja mjera odgojno-obrazovne podrške i stručnog tretmana učenik i dalje nastavi s povećanjem broja neopravdanih sati i ako učenik ima 31 i više neopravdanih sati, može se razmotriti izricanje odgojno-disciplinske mjere za osnovne škole "premještaj u drugu najbližu osnovnu školu na području općine, odnosno Kantona", a za srednju školu mjera "isključenje iz srednje škole". Prilikom razvoja prosocijalnog oblika ponašanja učenika i nastojanja da učenik prestane izostajati s nastave, prednost se daje odgojno-obrazovnoj podršci i stručnom tretmanu.

Mijenja se i glasi:

U slučaju da tokom tri mjeseca provođenja mjera odgojno-obrazovne podrške i stručnog tretmana učenik i dalje nastavi s povećanjem broja neopravdanih sati **učeniku se izriču odgojno disciplinske mjere u skladu sa stavom (1) ovog člana**, i ako učenik **nakon tri mjeseca od početka provođenja mjera odgojno-obrazovne podrške** ima 31 i više neopravdanih sati, može se razmotriti izricanje odgojno-disciplinske mjere za osnovne škole "premještaj u drugu najbližu osnovnu školu na području općine, odnosno Kantona", a za srednju školu mjera "isključenje iz srednje škole". Prilikom razvoja prosocijalnog oblika ponašanja učenika i nastojanja da učenik prestane izostajati s nastave, prednost se daje odgojno-obrazovnoj podršci i stručnom tretmanu.

Obrazloženje: Kako je propisano ovim stavom učeniku se nakon izricanja mjere ukor razrednika (vladanje vrlodobro) zbog napravljenih 6-9 neopravdanih časova, u naredna tri mjeseca dok traje provođenje mjera odgojno obrazovne podrške i stručnog tretmana ne mogu izricati mjere sniženja vladanja.

II

Član 10. stav (1) koji glasi:

“U slučaju da IPP ili IPB koji se realiziraju s učenikom u trajanju najmanje od tri mjeseca kao i osigurana odgojno-obrazovna podrška koja se pruža najmanje tri mjeseca nisu dali očekivane rezultate, kao i ako učenik i dalje pokazuje neprihvatljive oblike ponašanja ili je uočena progresija neprihvatljivog ponašanja, škola koju učenik pohađa u iznimnim slučajevima može izreći teže odgojno-disciplinske mjere kao što su „premještaj u drugu najbližu osnovnu školu na području općine, odnosno Kantona“ i mjeru „isključenje iz srednje škole“.”

Mijenja se i glasi:

- (1) U slučaju da IPP ili IPB koji se realiziraju s učenikom, u trajanju najmanje od tri mjeseca kao i osigurana odgojno-obrazovna podrška koja se pruža najmanje tri mjeseca nisu dali očekivane rezultate, kao i ako učenik **tokom ili nakon tri mjeseca** i dalje pokazuje neprihvatljive oblike ponašanja ili je uočena progresija neprihvatljivog ponašanja, škola koju učenik pohađa u iznimnim slučajevima može izreći teže odgojno-disciplinske mjere kao što su „premještaj u drugu najbližu osnovnu školu na području općine, odnosno Kantona“ i mjeru „isključenje iz srednje škole“.

Obrazloženje: Ovim će se spriječiti nemogućnost udaljavanja učenika iz nastave koji svojim ponašanjem ugrožava ostale sudionike u nastavnom procesu, jer kako je napisan ovaj stav učenik može ponavljati isti prekršaj tri mjeseca svakodnevno odnosno provoditi torturu tri mjeseca, i nemoguće ga je isključiti iz redovnog nastavnog procesa.

Ubacuje se stav (2), a dosadašnji stavovi 2,3 itd postaju 3,4 itd

- (2) U slučaju da je učenik iz stava (1) ovog člana napravio težu povredu učeničke dužnosti kojom je ugrožen fizički integritet drugog učenika, nastavnika ili radnika škole, propisanu Zakonom ili Pravilima škole, mogu se izreći teže odgojno-disciplinske mjere kao što su „premještaj u drugu najbližu osnovnu školu na području općine, odnosno Kantona“ i mjeru „isključenje iz srednje škole“ bez provođenja IPB ili IPP.

Obrazloženje: Ovaj stav će omogućiti da se učenici koji ugroze druge sudionike u nastavnom procesu u fizičkom smislu npr. pretuku, linčuju, ubodu nožem, upucaju vatrenim oružjem itd. mogu odmah isključiti iz redovnog nastavnog procesa

III

Pravilnik je donesen na osnovu odredbi člana 85. Stav 4. Zakona o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi u Kantonu Sarajevo ("Sl. novine Kantona Sarajevo", br. 27/2024). U konkretnom slučaju najviše je sporan član 11. Pravilnika kojim je propisano sljedeće:

(1) Ukoliko učenik učini povredu učeničke dužnosti iz Zakona i pravila škole, a za koju je prije izricanja odgojno-disciplinske mjere za učenika potrebno utvrditi adekvatne činjenice o događaju, te izraditi IPP ili IPB za jednog ili više učenika, psiholog ili pedagog škole obavljaju razgovor s učenikom ili učenicima, individualno i/ili grupno, prema procjeni stručne službe škole. ***Određene informacije koje mogu koristiti za utvrđivanje okolnosti za konkretni događaj mogu se uzeti pismeno od učenika u formi propisanog Obrasca za opis događaja.***

(2) **Obrazac iz stava (1) ovog člana je sastavni dio pravilnika**

Prilog 1. Obrazac za opis događaja

(brisati boldirano i mijenja se u: ... Određene informacije koje mogu koristiti za utvrđivanje okolnosti za konkretni događaj mogu se uzeti pismeno od učenika uz prisustvo roditelja ili zakonskog zastupnika).

IV

(3) Na početku školske godine stručna služba škole upoznaje roditelje s formom Obrasca (Prilog 1) iz stava (2) ovog člana, te roditelji na početku svake školske godine dostavljaju pismenu saglasnost da njihova djeca u slučaju određenog događaja, a za koji je potrebno utvrditi dodatne činjenice u cilju osiguranja najboljeg interesa svih učenika, mogu popuniti pismeno Obrazac iz stava (2) ovog člana. Uz potpisanu saglasnost roditelja u prilogu treba biti printana forma Obrasca kao dokaz da je roditelj upoznat sa sadržajem istog.

(STAV 3. Brisati. Obrazloženje: Ne može roditelj dati saglasnost da dijete bude samostalno saslušano u slučaju nemilog događaja. Dijete može biti saslušano samo uz prisustvo roditelja ili zakonskog zastupnika i eventualno se roditelj ili zakonski zastupnik može potpisati, a ne malodobno dijete.

V

(4) Saglasnost roditelja iz stava (3) ovog člana vrijedi jednu školsku godinu i sastavni je dio Pedagoškog kartona učenika.

(5) Učenici koji imaju saglasnost roditelja nakon što, u slučaju potrebe popune obrazac iz stava (2) ovog člana isti dostavljaju stručnom saradniku koji obrazac odlaže u pedagoški karton učenika.

(Stav 4 i stav 5 brisati, a u vezi sa brisanjem stava 3)

VI

Posebna pažnja na stav (6): *Ukoliko je potrebno da učenik popuni sadržaj Obrasca iz stava (2) ovog člana u smislu utvrđivanja okolnosti za određeni događaj, a stručna služba škole nema prethodno osiguranu pismenu saglasnost roditelja, stručna služba obavlja usmeni razgovor s učenikom, te stručni saradnik sačinjava službenu zabilješku i istu potpisuje na osnovu usmenog razgovora s učenikom.*

(Stav 6. prilagoditi, odnosno promjeniti na način da dijete ne može biti saslušano bez prisustva roditelja ili zakonskog zastupnika. Obrazloženje: ne može se dozvoliti samostalan razgovor stručnog saradnika sa malodobnim djetetom).

VII

Član 11. stav 9. kojim je propisano da: *Sadržaj svih učeničkih izjava bilježi pedagog ili psiholog koji obavlja razgovor s učenikom i isti postaje službena zabilješka koja se s datumom o obavljenom razgovoru s učenikom i potpisom pedagoga ili psihologa čuva kao dio službene dokumentacije stručnog saradnika, a ista se na zahtjev može dostaviti nadležnim tijelima.*

(Stav 9. brisati jer nije zakonita i ulazi u rad policijskih organa. Naime, izjava od maloljetnog djeteta se mora uzeti na pravilan i zakonit način da ista ne bi mogla biti iskorištena protiv njega na bilo koji način u eventualnom sudskom postupku).

VIII

Tražimo da Ministarstvo odgoja i obrazovanja KS pribavi mišljenje Federalnog ministarstva pravde da li se Pravilnik o vođenju evidencije o neprihvatljivim oblicima ponašanja i/ili drugim faktorima koji mogu ugroziti najbolji interes učenika i zaštitu učenika („Službene novine Kantona Sarajevo“, br. 33/24) kosi sa Zakonom o krivičnom postupku i drugim zakonima koji tretiraju rad sa djecom i omladinom, Konvencijom Ujedinjenih naroda o pravima djeteta, Evropske konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda, Ustava BiH.

Obrazloženje:

Postoji zabrinutost da će se primjenom odredbi ovog pravilnika protiv stručnih saradnika moći pokretati prekršajne i krivične prijave zbog kolizija sa drugim zakonima i konvencijama kojima se štite prava i privatnost djece i omladine.

Navodimo neke od radnji koje bi stručni saradnici u srednjim školama trebali da provode prema navedenom pravilniku:

- Član 8. stavovi (5) i (6) i (11) propisuju čuvanje podataka kao službene tajne uz strogo poštovanje etičkog i strukovnog standarda, te pokretanje postupka utvrđivanja disciplinske odgovornosti stručnih saradnika u slučaju nepostupanja u skladu sa gore navedenim. Važno je napomenuti da Pravilnik propisuje obavezu stručnih saradnika da podatke iz evidencionog lista dostave na zahtjev sljedećim licima/ustanovama: direktoru, Ministarstvu za odgoj i obrazovanje, Institutu za preduniverzitetsko obrazovanje Kantona Sarajevo, Kantonalnoj uprave za inspekcijske poslove. „Službena tajna“ koju dijeli ovoliko lica/predstavnik ustanova više nije službena tajna.

- *Pravilnik propisuje i „praćenje“ učenika u cyber-prostor, što stručne saradnike, uz nastavnike koji to trebaju prijaviti, pretvara u uhode i što smataramo da izlazi izvan okvira opisa poslova i stručnih saradnika i nastavnika.*
- *Nameće im se pribavljanje saglasnosti roditelja za izradu Individualnog plana podrške (IPP) i Individualnog plana brige (IPB). Izrada istih spada u opis posla stručnih saradnika.*

S poštovanjem,

***Kluba SDP BiH:
Davor Čičić
Belma Kapo
Jelena Pekić
Samir Avdić
Kristina Petrović
Vedrana Vikić
Redžo Lemezani***